

Utbildningsdepartementet

2013-01-15

1 (2)

Dnr 02-2012:5670

Yttrande över skrivelse med förslag till förordningsändring

U2012/6103/GV

Inledning

Med anledning av Utbildningsdepartementets begäran lämnar Skolinspektionen följande yttrande.

Skolinspektionen anser att lagstiftningen behöver förtydligas så att det klart framgår om, och i sådana fall för hur lång tid, en godkänd huvudman kan avstå från att bedriva den verksamhet som han är godkänd för.

De skäl som framförs av Friskolornas riksförbund motiverar inte att ett godkännande ska kunna fortsätta att gälla under så lång tid som fem år från det läsår den fristående huvudmannen väljer att inte erbjuda utbildning. Därtill kommer att huvudmannens förutsättningar kan ändras under den tid som möjlighet ges att inte bedriva verksamhet. Det finns då risk att verksamheten inte håller den kvalitet som förutsätts i lagstiftningen. Skolinspektionen avstyrker därför utifrån gällande lagstiftning Friskolornas riksförbunds förslag om en sådan reglering.

Nedan följer en närmare redogörelse av skälen för Skolinspektionens inställning.

Skolinspektionens synpunkter på förslaget

Skolinspektionen har tidigare, i en skrivelse till regeringen den 27 november 2012 (dnr 00-2012:5619), redovisat att myndigheten har uppfattat att skollagen inte ger huvudmän för fristående skolor någon möjlighet att tillfälligt lägga ner en pågående skolverksamhet, eller om det är fråga om en nyetablering, skjuta upp starten av verksamheten på obestämd framtid. Skolinspektionen anser dock att det är angeläget att detta förhållande tydliggörs i lagstiftningen.

Skolinspektionen påpekade i skrivelsen även att det är oklart om skollagen medger att en godkänd huvudman tillfälligt eller för längre tid avstår från att bedriva verksamhet i vissa årskurser eller *vissa gymnasieprogram* som denne är godkänd för. Även detta förhållande bör förtydligas i lagstiftningen.

Friskolornas riksförbund menar att det sätt på vilket Skolinspektionen uppfattar lagstiftningen förhindrar fristående skolor att anpassa sitt utbildningsutbud efter elevantal och söktryck. Riksförbundet anser att det är samhällsekonomiskt orimligt att huvudmän på nytt måste genomgå ett ansökningsförfarande för utbildning som tidigare godkänts.

Skolinspektionen menar dock, vilket myndigheten har redogjort för i den tidigare skrivelsen till regeringen, att det finns starka skäl som talar mot att låta godkännanden fortsätta att gälla trots att de inte utnyttjas. Sådana godkännanden utgör en osäkerhet, både för de elever som är intresserade av utbildningen som huvudmannen är godkänd för och för kommunerna som måste räkna med att utbildningarna när som helst kan starta. Godkännanden som inte utnyttjas utgör dessutom ett problem när Skolinspektionen gör bedömningar av nya ansökningar av huvudmän. Vid bedömningen av om en nyetablering kan komma att innebära påtagliga negativa följder för det offentliga skolväsendet måste hänsyn tas till de godkännanden som redan finns men som inte utnyttjas. Detta kan få till följd att andra fristående huvudmäns etableringar av nya utbildningar hindras. Om det skulle finnas möjlighet att ha vilande godkännanden innebär det att inga nya godkännanden kan ges i de kommuner där det finns många godkännanden för utbildningar som inte används. Sådana vilande godkännanden stoppar andra etableringar och verkar hindrande på utbildningsutbudet i den kommunen.

En möjlighet för en enskild skolhuvudman att enligt den föreslagna modellen lägga ned utbildningen under en tidsperiod om maximalt fem år skulle dessutom ytterligare försvåra Skolinspektionens bedömning om en etablering kommer att innebära påtagliga negativa följder för kommunen.

Det kan konstateras att olika intressen står mot varandra i denna fråga. Oavsett vilka intressen som anses väga tyngst är det mycket angeläget att lagstiftningen om hur länge ett godkännande kan vara giltigt vid uppehåll i verksamheten tydliggörs.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har chefsjuristen Marie Axelsson och enhetschefen Andreas Spång deltagit.

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Annica Runsten
Rättssakkunnig